

Merkez İlçe Köylerine Hizmet Götürme Birliği üyelerine ödenen ücretlere uygulanan gelir vergisi

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	19208162-120.03-4536
Tarih	09.05.2024

T.C.

ÇANKIRI VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : E-19208162-120.03-4536

09.05.2024

Konu : Merkez İlçe Köylerine Hizmet Götürme Birliği üyelerine ödenen ücretlere uygulanan gelir vergisi

İlgi

:

...

İlgide kayıtlı yazınız ve eki özelge talep formunda, Merkez İlçe Köylerine Hizmet Götürme Birliği encümen toplantılarına katılan köy muhtarları ve il genel meclisi üyelerine huzur hakkı ödendiği belirtilerek, toplantılarına katılımı sebebiyle ödenen huzur hakkı ücreti ödemelerine, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde düzenlenen gelir vergisi istisnasının uygulanıp uygulanmayacağı hususunda görüş talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

- "Ücretin tarifi" başlıklı 61 inci maddesinde, "*Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez.

Bu kanunun uygulanmasında, aşağıda yazılı ödemeler de ücret sayılır:

...

3. Türkiye Büyük Millet Meclisi, il genel meclisi ve **belediye meclisi üyeleri** ile özel kanunlarına veya idari kararlara göre kurulan daimi veya geçici bütün komisyonların üyelerine ve yukarıda sayılanlara benzeyen diğer kimselere bu sıfatları dolayısıyla **ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler;**

...",

- "Vergi tevkifatı" başlıklı 94 üncü maddesinde, "*Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest*

meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre,

...

Yukarıdaki bentlerde yazılı vergi tevkifatının yapılmasında 96 ncı madde hükmü göz önünde tutulur."

- "Vergi tevkifatında uyulacak esaslar" başlıklı 96 ncı maddesinde, "Vergi tevkifatı, 94'üncü madde kapsamına giren nakten veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder..."

- 98 inci maddesinde, "94'üncü madde gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanlar bir ay içinde yaptıkları ödemeler veya tahakkuk ettirdikleri karlar ve iratlar ile bunlardan tevkif ettikleri vergileri, ertesi ayın yirmiüçüncü günü akşamına kadar, ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar."

hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümler uyarınca, ücret gelirlerinin, nakden veya hesaben ödendiği dönemde gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması ve çalışanlara aynı işveren tarafından aynı ayda maaş, mesai, tediye, huzur hakkı, prim, ikramiye gibi çeşitli adlar altında yapılan ödemelerin, kümülatif matrah dikkate alınarak ücret hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekmektedir. Belediye meclisi üyelerine yapılan ödemeler ile sağlanan para, ayın ve menfaatler de ücret sayıldığından bunlara yapılan huzur hakkı ödemelerinin ücret hükümlerine göre vergilendirilmesi gerektiği tabiidir.

Diğer taraftan, 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına 7349 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile eklenen (18) numaralı bendinde; *"Hizmet erbabının, ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından işçi sosyal güvenlik kurumu primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri (Şu kadar ki, istisnayı aşan ücret gelirin vergilendirilmesinde verginin hesaplanacağı gelir dilim tutarları ve oranları, istisna kapsamındaki tutarlar da dikkate alınarak belirlenir. Ödenecek vergi tutarı, bu suretle bulunan vergi tutarının içinde istisna tutara isabet eden kısım düşülmek suretiyle hesaplanır. İstisna nedeniyle alınmayacak olan vergi ilgili ayda aylık asgari ücret üzerinden hesaplanması gereken vergiyi aşamaz. Birden fazla işverenden ücret alanlarda bu istisna sadece en yüksek olan ücrete uygulanır.)"* hükmü yer almaktadır.

7349 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle de "1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV- Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasında yer alan "ücretlere ilişkin kâğıtlar" ibaresinden sonra gelmek üzere *"(Bu maddenin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde düzenlenen ücretlerde istisna, aylık brüt asgari ücrete isabet eden kısım için uygulanır.)"* hükmü eklenmiştir.

Konu ile ilgili olarak 27/1/2022 tarihli ve 31732 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 319 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar ve uygulamaya ilişkin örneklere yer verilmiştir. Söz konusu Tebliğin;

- "İstisnanın kapsamı ve uygulaması" başlıklı 4 üncü maddesinde, "...

(6) 193 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, bu Kanunun uygulamasında ücret sayılan ödemeler düzenlenmiştir. Aynı Kanunun 62 nci maddesinde, işverenler hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları kapsamında çalıştıran gerçek ve tüzel kişiler olarak tanımlanmış ve 61 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ücret sayılan ödemeleri yapanlar da bu Kanunda yazılan ödevleri yerine getirmek bakımından işveren olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla, yönetim ve denetim kurulu üyelerine ödenen huzur hakkı, bilirkişilere, resmi arabuluculara, eksperlere, spor hakemlerine, sporculara yapılan ödemeler gibi ücret sayılan ödemelerin vergilendirilmesinde, Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde düzenlenen istisnanın uygulanması mümkündür.

(7) Yapılan düzenleme ile 1/1/2022 tarihinden itibaren 193 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde düzenlenmiş bulunan asgari geçim indirimi uygulaması kaldırıldığından bu tarihten itibaren yapılan ücret ödemelerinde asgari geçim indirimi uygulanmayacaktır.

...",

- "Birden fazla işverenden ücret alınması durumunda istisnanın uygulanması" başlıklı 7 nci maddesinin birinci fıkrasında, "Aynı zamanda birden fazla işverenden ücret alınması halinde, **istisna uygulaması, sadece en yüksek ücretin elde edildiği işveren tarafından gerçekleştirilecektir. Söz konusu işverene bu durumu bildirme yükümlülüğü hizmet erbabına aittir.** Birden fazla işverenden aynı tutarda ücret alındığı durumda, istisnayı uygulayacak olan işvereni hizmet erbabı kendisi belirleyecektir. İstisnadan faydalanılan işverende, istisnanın tamamından faydalanılamaması durumunda kalan tutar için diğer işverende istisnadan faydalanılması mümkün değildir." ,

açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının 6663 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle değişik 1 inci maddesinde, "Köy muhtarları ile şehir ve kasaba mahalle muhtarlarına, 14.750 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ödenek verilir.

Bu ödenek damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Bu ödeneğin net tutarının net asgari ücret tutarının altında kalması halinde aradaki fark, ödenek için öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ayrıca ödenir.

..."

hükmü yer almaktadır.

Buna hüküm ve açıklamalara, köy muhtarları ile şehir ve kasaba mahalle muhtarlarına İçişleri Bakanlığı bütçesinden peşin olarak yapılan ücret ödemeleri üzerinden, 2108 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesintisi yapılmamakta olup, üzerinden gelir vergisi kesintisi yapılmayan bu ödemeler dolayısıyla 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde yer alan istisnadan ayrıca yararlanılması mümkün değildir.

Öte yandan, Köylere Hizmet Götürme Birliği üyelerine birlik encümen toplantılarına katılımları nedeniyle ödenen huzur hakkı ücretlerine, 1/1/2022 tarihinden itibaren 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde yer alan istisnanın ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tabloda yer alan damga vergisi istisnasının uygulanması mümkün bulunmaktadır. İstisnanın ilgili ayda yapılan ücret ödemeleri toplamına bir kez uygulanması gerekmektedir. Aynı zamanda birden fazla işverenden ücret alınması halinde, istisna uygulaması sadece en yüksek ücretin elde edildiği işveren tarafından gerçekleştirilecek olup en yüksek ücret alınan işverene bu durumu bildirme yükümlülüğü hizmet erbabına ait olacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026